

1955.

DE ^{VI}
NIJDAMSTRA TYNGE

PERIODIEK VOOR DE GESLACHTEN
NIJDAM, NIEUWDAM, VLEER, WIJNIA

NIJDAMSTRA

Orgaan der Nijdamstra-Stichting

ZEVENDE JAARGANG 1955

December.

DONKERE DAGEN VOOR KERST.

Inderdaad, het zijn donkere dagen even voor Kerst. Het blijft de hele dag donker en de zon krijgt bijna geen kans om door het wolkendek heen te breken.

En dan nog, staat de zon laag aan de hemel en gaat weer vroeg onder. Het zijn wel "de donkere dagen".

Wij allen verlangen naar meer lichte zonnige dagen. Daar hebben we behoefte aan.

De mensen lopen te niezen en te hoesten en de wachtkamer bij de dokter zit overvol.

Waar zijn de bruine koppen van deze zomer? Bruin gestoofd door de zon?

Het is ons allen aan te zien, dat er verandering moet komen. Ook in ander opzicht, kan juist deze "donkere dagen" ons zo somber stemmen.

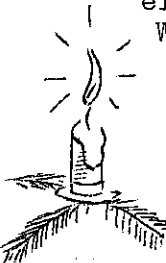
Het is ons gauw teveel, wat we ook moeten doen. De koude heeft ons te pakken en de energie die we deze zomer hebben opgedaan, smelt als "was voor het vuur". De boeren kunnen niet buiten op het land werken; de timmerman en schilder zitten werkloos thuis; de groente- en melkboer kunnen met veel moeite hun klanten bedienen; de zakenman kan het niet meer op z'n maximum inkomen brengen. Het zijn wel "donkere dagen".

En dan de natuur. Wat ziet het er alles doods en triest uit. De naakte bomen kreunen bij elke windvlaag.

Waar zijn de vogels? Waar hoort U de leeuwerik, de nachtegaal? Alles is dood en donker.

Wat schreef ik boven mijn artikel, "Donkere dagen vóór Kerst."

Maar lezers, dat houdt toch ook een belofte in. Het wil toch ook zeggen, dat er een keerpunt komt.

Het is als met een patient die een crisis moet doormaken. Met Kerst wordt het anders. De crisis komt met Kerst. In de Bijbel staat: Ik (Jezus) ben het licht der wereld. En dat licht is gekomen op Kerstmis. Kerstmis is inderdaad het keerpunt. Het waren wel donkere dagen die er vooraf gingen, maar dan is het plotseling heel anders. Het Licht is gekomen!

Laat ons samen nu eens het Kerstevangelie uit de oude Bijbel lezen. Wat zag het er toen, even vóór Kerst, toch donker uit. "En het geschiedde in dezelfde (donkere) dagen, dat er een gebod uitging van keizer Augustus, dat de gehele wereld beschreven zou worden.

"En zij gingen allen om beschreven te worden, een iegelijk naar zijn eigen stad.

En Jozef ging ook op van Galilea, uit de stad Nazareth, naar Judea, tot de stad Davids, die Bethlehem genaamd wordt.

"Om beschreven te worden met Maria, zijn ondertrouwde vrouw, welke bevrucht was".

Daar gaan ze dan, de lange weg van Nazereth naar Bethlehem, even voor Kerst. Wie durfde thuis te blijven? Aan het keizerlijk bevel moest men zich onderwerpen. Maria had anders wel reden om thuis te blijven, nu zij haar eerste kindje verwachtte.

Neen, ook zij ging de lange weg. Donkere dagen, zonder licht.

Dan komt de kerstnacht. Jezus werd geboren. Het Licht der wereld.

"En het geschiedde, als zij daar waren, dat de dagen vervuld werden, dat zij baren zoude;

"En zij baarde haren eerstgeboren Zoon en wond Hem in doeken en legde Hem in de kribbe, omdat voor henlieden geen plaats was in de herberg".

Nu verandert alles. Wat zo donker begon, wordt heerlijk licht. Daar kwamen de herders, om het Licht te aanschouwen en te delen in die grote blijdschap: dan de "Wijzen uit het Oosten" ook zij lgen het licht en komen tot het Licht.

Hoort U de Kerstklokken luiden!!!

Daar is uit 's werlds duistere wolken

Een licht der lichten opgegaan.

Ik ben begonnen te schrijven "donkere dagen" maar ik eindig met U te wijzen op het licht. Kerstlicht!!!

Het keerpunt van het donker - in het Licht.

Geloof U ook niet, dat Jezus daarom het Licht der wereld wordt genoemd, omdat Hij gekomen is, juist in onze donkere dagen.

De Voorzitter.

Het bestuur van de Nijdamstra-Stichting wenst alle neven en nichten een prettig Kerstfeest en gezegend 1956 toe.

Ondertrouwd

GERBEN WIERDA

Wedn. v. Sj. Nijdam

en TETJE REYENGA.

Huwelijksvoltrekking 12 Dec. a.s.

Kerkelijke bevestiging des nam. 3.30 uur in de
Geref. Kerk te Heeg door de Weleerw. Heer
Ds G.M. v. Rennes van Beetsterzwaag.

Heeg, Dec. 1955.

en JACOB T. DOUMA
IDA Tj. NIJDAM

geven U mede namens wederzijdse ouders, kennis
van hun voorgenomen huwelijk, waarvan de vol-
trekking D.V. zal plaats hebben op Dinsdag 20 Dec.
a.s. nam. 2.30 uur.

Kerkelijke bevestiging namiddags 3.15 uur in de
Pelikaankerk door de Weleerw. Heer Ds L.G. Pleijsant,
Geref. Pred. te Leeuwarden.

Willem Loréstr. 87)
Koekoekstraat 12) Leeuwarden, Dec. 1955.

O N G E V A L

Apeldoorn, Nov.

Onze administrateur, neef Kaptein uit Apeldoorn, heeft een ernstig ongeval met zijn bromfiets gehad. Hij werd gegrepen door een vrachtauto die uit een zijweg kwam, waardoor hij niet meer tijdig kon stoppen. Gelukkig liet het ongeluk zich niet ernstig aanzien, doch de heer Kaptein moest in het ziekenhuis worden opgenomen, met een lichte hersenschudding en gebroken arm.

A T T E N T I E

Willen onze leden toch vooral bij verhuizing hun adresverandering opgeven aan onze administrateur: H.J. Kaptein, 2e Beukenlaan 6, Apeldoorn, of aan onze penningmeester: C. v.d. Schoot Azn, Leeuwarderweg 63, Sneek?

Dit voorkomt veel misverstand en onnodige correspondentie en bevordert een vlotte administratie in de geregelde toezending van de publicaties.

Bij voorbaat heel veel dank!!!!

P U Z Z L E - R U B R I E K

Het cijfer-kruiswoord uit het November-nummer was een groot succes. Hierin kwam één woord voor van negen letters en dat was het sleutelwoord n.l.: "NIJDAMSTRA".

De oplossing was als volgt:

A = 11.	J = 55.	R = 95.
B = 92.	K = 59.	S = 36.
D = 23.	L = 60.	T = 19.
E = 84.	M = 71.	U = 28.
F = 35.	N = 52.	V = 31.
G = 76.	O = 83.	W = 20.
H = 47.	P = 44.	X = 43.
I = 68.		

Na loting gaan de prijzen naar:

1. WIETZE NIJDAM, KLOOSTERSTRAAT 95, HAARLEM.

welke dus beslag legt op de hoofdprijs, bestaande uit een paar Friese hardrijdersschaatsen, beschikbaar gesteld door onze neef G.H. Nijdam van Oranjewoud.

Als bijzonderheid dient vermeld, dat het zoontje van neef Nijdam, oud 12 jaar, deze puzzle oploste. Voorwaar enorm. Mijn compliment hoor. Wil de prijswinnaar even zijn schoenmaat opgeven, dan weet onze neef G.H. Nijdam te Oranjewoud wel, wat voor schaatsen bij deze hardrijdersbenen passen.

2. Th. NIJDAM, JAC. CATSKADE 21I, AMSTERDAM (W)

ontvangt het uitgelopen boekwerk geschreven door W.H. van Eemlandt.

3. MEVR. H. van DIJK-WIENIA, WILLEM DE ZWIJGERLAAN 70, SANTPOORT,

komt dus eveneens in aanmerking voor een boek, geschreven door W.H. van Eemlandt.

○ puzzle-redacteur heeft er echter nimmer rekening mee gehouden, dat onder de leden ook puzzelaarsters waren; dus is dit boekwerk (detective-roman) wellicht minder geschikt. Om deze prijswinnares terwille te zijn, mag zij in dezelfde prijsklasse titels van boeken opgeven, waaruit een keuze gemaakt zal worden. Dus wacht ik eerst Uw bericht af, voordat tot verzending overgegaan zal worden. Is U misschien verhuisd van Wijk a/ Zee naar Santpoort?

Mijn gelukwensen aan deze drie gelukkigen. Het spijt me zeer de andere goede oplossers geen prijs te kunnen zenden. Er zijn nu eenmaal meer nieten dan prijzen en ik mag maar tot hoogstens drie prijsjes per puzzle gaan. Laat U evenwel niet ontmoedigen. Voor U komt zeker ook eens de kans. "De aanhouder wint", zegt het spreekwoord. Wij

gaan rustig door.

Beproof nu eens Uw krachten op onderstaand spiegelraadsel.
Het is beslist niet moeilijk.

1.	x x x x	x x x x
2.	x x x x	x x x x
3.	x x x x	x x x x
4.	x x x x	x x x x
5.	x x x x	x x x x
6.	x x x x	x x x x
7.	x x x x	x x x x
8.	x x x x	x x x x
9.	x x x x	x x x x
10.	x x x x	x x x x

In bovenstaande twee rijen dient U woorden in te vullen, die dezelfde vier letters bevatten en die ten opzichte van elkaar in spiegelschrift staan (dus in omgekeerde volgorde). (Voorbeeld: DOOR = ROOD).

Bij juiste invulling der woorden vormen de beginletters van de eerste rij (of de eindletters der tweede rij) iets, wat in het teken van dit nummer staat.

Bij Uw oplossing dient U niet alleen bedoeld woord te vermelden, doch tevens de 2 x tien gevonden andere woorden.

Omschrijvingen.

1. Stijfkramp - vloeibaar voedsel.
2. eenhoevig dier - wagenspoor (Zd. Hollandse benaming)
3. het beste - kleurling.
4. doodlopend straatje - springstok.
5. soort bak - voedsel.
6. fout - bevallig.
7. Europese staat - stad in Pennsylvania.
8. in gevoelen of mening overeenstemmen - wond.
9. onbeweeglijk - angst.
10. lichaamsdeel - soort ei.

De boekenprijzen zijn wederom, drie boeken, geschreven door W.H. van Eemlandt. Mochten de komende prijswinnaars (of winnaressen) een ander boekwerk in dezelfde prijsklasse wensen, dan bestaat hiervoor de gelegenheid, als U bij het inzenden van Uw oplossing Uw wensen kenbaar maakt door enkele titels van boekwerken op te geven voor geval U voor een prijs in aanmerking mocht komen. Wordt dit niet vermeld, dan neem ik aan, dat U met de uitgeloopte prijs accoord gaat.

Zoals U weet, moet bij meerdere goede oplossingen het lot

de beslissing brengen.

Oplossingen zie ik gaarne vóór 1 Februari 1956 in gesloten enveloppe van U tegemoet. Vergeet niet bij Uw inzending Uw adres te vermelden.

De Puzzle-redacteur

C. v.d. Schoot Azn.

Leeuwarderweg 63, SNEEK.

A M S T E R D A M

Vergadering bij Th. Nijdam, Nigellestr. 56, A.dam-N, slechts 3 aanwezigen, t.w. Th. Nijdam, Mevr. Nijdam en Mej. Kaptein.

Op deze avond is gesproken over het boek en de familiedag. Verder is de avond met praten doorgebracht, zonder dat speciaal organisatorische zaken ter sprake zijn gebracht.

D E N H A A G

Vergadering in Den Haard. Aanvang 8.15 uur. 20-tal aanwezigen. Voorzitter opende en verleende het woord aan Vleer, die een lezing hield over de achtergrond van genealogie en familievereniging. Hij bracht hierbij de persoonlijkheidsvorming ter sprake, n.l. van de woorden van burg. Heygens te Bergen en zette uiteen om welke maatschappelijke belangen het kan gaan. Verder ging hij in op de cultuurstrijd, tussen Amerikaanse sensatie en volkseigencultuur, welke strijd het hoogtepunt tegemoet gaat en waar we moeten kiezen tussen onszelf te blijven of onder te gaan in de grauwe massa.

Na afloop hiervan werden vragen gesteld, waarbij de gezagvoerder H.J. Nijdam uit Haarlem lange tijd debateerde met Vleer. Z.i. was de z.g. cultuurloosheid in werkelijkheid een voortschrijving van het menselijk doen, n.l. de menselijke geest op weg naar de werldeenheid.

Het bleek dat Vleer hier niets tegen had, doch van mening was, dat zonder de cultuurverscheidenheid, het eigen volkskarakter en de eigenaard, deze eenheid er één zal zijn van een kerkhof, waar het voor ons - cultuurmensen, die vast willen houden aan het eigene - geen leven meer zal zijn. Hoewel de standpunten elkaar waren genaderd, bleef er op dit laatste punt een verschil van mening.

Na de pauze, waarop de afdeling tracteerde op koffie, behandelde Vleer het Nijdamstra boek en de familiedag. Voor een autobustocht naar Grouw en Leeuwarden bleek wel belangstelling te zijn. Voor den Haag kan gerekend worden op ongeveer 12 à 15 personen.

Daarna vertoonde de heer H.J. Nijdam uit Haarlem de Nijdamstra-film met de door hem meegebrachte projector. Er werden nog wat vragen gesteld en beantwoord, zodat het reeds half twaalf was toen op last van de conciërge de zaal ontruimd moest worden, ondanks dat de politieverordening toch niet van kracht is voor een familie-organisatie. Het was een zeer geslaagde avond.

=====

GRONINGEN - PETERSWOLDE

Vergadering op 11 JANUARI 1956 te Paterswolde 's avonds om 7½ uur in het Café van neef Nijdam.

Belangrijke punten staan ter bespreking op de agenda.

U komt toch ook? Ik reken op U allen!

U geeft deze mededeling wel door aan alle neven en nichten daar een convocatie niet verzonden wordt.

Tot ziens op 11 Januari '56.

Het leven van de plattelandsvrouw
in de wereld van nu.

door: J.Ypma-Wynia.

In de Nijdamstra Tyngje van November j.l. lezen wij, dat dit jaar de familiedag in Friesland zal worden gehouden en een deel zal worden doorgebracht op "Nijdamstra State" te Grouw. Er zullen die dag waarschijnlijk talloze nazaten aanwezig zijn, die, al zijn ze dan oorspronkelijk van boerenafkomst, toch geen goed beeld hebben omtrent het leven van degenen, die dit bedrijf nog uitoefenen op de dag van heden. Dat is begrijpelijk. In 't algemeen gesproken weten Stads- en plattelandsmensen nog te weinig van elkaars leven. Het brengt vaak mee een tekort aan begrip en waardering voor elkaar en vooral in een familiekring is dit wel heel erg jammer.

Daarom is 't misschien goed om als plattelandsdochter, die ook de mensen in de stad door jarenlange omgang heeft leren kennen en waarderen, eens iets te vertellen over het leven van de plattelandsvrouwen in 't algemeen en over dat van de boerin uit onze tijd in 't bijzonder.

Dat dit leven, vergeleken bij dat van haar grootmoeders en betovergrootmoeders, sterk gewijzigd is, moet als bekend

worden verondersteld.

Vroeger immers had de vrouw naast haar taak in het gezin, nog een groot aandeel in de werkzaamheden op de boerderij. Vooral op een weidebedrijf als "Nijdamstra Sate", was de boer sterk afhankelijk van z'n vrouw (al zal hij dit in die tijd zeker nooit gezegd hebben). Zij karnde en kaasde, van haar inzicht, properheid en werkkraft hing het mede af, of de boter op de markt een 1ste keus zou ontvangen.

Economisch gezien was de taak van de boerin in die tijden dus een zeer belangrijke.

Door dit alles was haar leven natuurlijk druk bezet; er werd heel vroeg opgestaan en hard gewerkt om het genoemde aandeel

('t bedrijf naast de gezinstak te kunnen verrichten.

Met het oprichten van de fabrieken kwam hierin verandering; de vrouw kreeg daardoor meer tijd voor haar gezin en met de voortschrijding op technisch gebied, gelukte het ook de vrouw in 't boerengezin, uren vrij te maken voor eigen ontwikkeling. De boerin, de plattelandsvrouwen, zij allen hebben deze kans gegrepen en de meesten vindt U bijv. reeds georganiseerd in de Bonden van Plattelandsvrouwen.

Deze organisatie's, waarvan de Algemene Bond van Plattelandsvrouwen, 14 October j.l. haar 25-jarig bestaan in aanwezigheid van haar hoogste beschermvrouwe, H.M. de Koningin, vierde, hebben in niet geringe mate tot de ontplooiing van de persoonlijkheid van de vrouw op het platteland, bijgedragen.

Hierdoor leerden wij Plattelandsvrouwen onze gezinstak op geheel andere wijze zien. Er werden cursussen georganiseerd over kinderverzorging en opvoeding, sexuele voorlichting; er werden lezingen gehouden over: "De vrouw op rijpere leeftijd" en talrijke andere onderwerpen.

Ook van de vele maatschappelijke en culturele vraagstukken van (ze tijd werd de aandacht gevraagd en - gekregen.

Misschien juist hierdoor ziet men, dat de boerin zich ook voor de vraagstukken, die verband houden met het bedrijf als zodanig en het landbouwbeleid in 't algemeen, steeds meer gaat interesseren. Een gevolg hiervan is, dat momenteel in Friesland twee cursussen worden gegeven aan de Landbouwhuishoudscholen, voor degenen die boerin zijn of het in de toekomst denken te worden. Op deze cursussen wordt zoveel over het bedrijf verteld als nodig is, om met belangstelling en begrip het werk op de boerderij en de gesprekken die hierover worden gevoerd, te kunnen volgen.

Voorlichting over woninginrichting heeft veel plattelanders een juist beeld gegeven van de mogelijkheden die onze tijd op dit gebied, bezit.

Vervolg pag. 111.

REUNIE TE BERGEN.

Hemelvaartsdag hopen wij onze vierde grote familie reünie te houden, thans in Friesland. U heeft deze dag zeker al hiervoor gereserveerd, want wij verwachten U allen.

Laat het een dag worden in onze familie, die lang in aangename herinnering zal voortleven. Met aller opkomst zal de dag slagen.

Het lijkt me wel aardig U iets te vertellen van onze derde reünie te Bergen N.H. en een foto hiervan te laten afdrukken.

Uit Groningen was de Nijdamstra-bus 's ochtens om kwart over zeven gestart, via Leeuwarden, waar wij ons inscheepten, om via de afsluitdijk naar Bergen te rijden.

Wij zouden bijeen komen in het Oranje Hotel aldaar. Daar stond de organisator neef Nijdam met z'n vrouw ons al op te wachten. In de hal prikten ze ons een rood-geel strikje op japon of jas. Toen naar binnen. Daar zaten reeds vele reünisten. Hartelijk was de ontvangst.

Eerst werd het woord gevoerd door de organisator neef Nijdam. Hij schetste in een kort woord het maatschappelijk en cultureel belang van de stichting.

Daarna kreeg de burgemeester de gelegenheid. Deze noemde het een maatschappelijk belang dat deze oude en degelijke geslachten, waaruit de fatsoenlijke mensen worden gekweekt, in ere werden gehouden. De maatschappij heeft fatsoenlijke mensen nodig, zo ging de burgemeester verder.

Daarna sprak de voorzitter nog een kort woord.

Wij moeten de band tussen gezin en familie en tussen familie en gezin versterken. Is dat niet een grootse taak?

Hierna werd één minuut stilte in acht genomen, om de nagedachtenis aan de voorouders levendig te houden.

Daarna zongen we de 4 coupletten van het Nijdamstra-lied.

Na enkele korte excursies volgde een recht gezellige koffietijd.

Omstreeks 1 uur gingen we naar het strand.

Op het strand plantten we de Nijdamstra-vlag.

Hier werden enkele spelletjes gedaan, o.m. touwtrekken.

De Friezen moesten het tegen de Groningers verliezen.

Je kunt beter met de Groningers eten, dan tegen hen "trekken".

Toen weer terug naar het hotel. Wij hadden trek gekregen aan een warm hapje eten, wat wij ons dan wel lieten smaken.

Alles had een recht gezellig verloop.

Er volgde nog een verloting, een voordracht van de genealoog Vleer, met als onderwerp: "De boerenaard van ons geslacht" en toen was het meer dan tijd om op te breken.

Onze derde reünie behoorde weer tot het verleden.

De Voorzitter.

Vervolg van blz. 109.

Men heeft er tevens uit kunnen leren, hoe doelmatig en esthetisch verantwoord, samen kunnen gaan. Men is echter ook, opnieuw (an begrijpen hoe de eisen die aan een goede woninginrichting worden gesteld voor een boerderij totaal verschillen van die van bijv. een stadsétage. Beschikbare ruimte en soort arbeid beïnvloeden sterk de keuze bij beide groepen.

De grote verbetering in de communicatiemiddelen hebben er veel toe bijgedragen de plattelander uit z'n isolement te verlossen.

Toch is er op dit gebied nog veel wat om verbetering vraagt.

Ontsluiting door verharding van wegen, ruilverkaveling, aanleg van electriciteit, waterleiding en telefoon, ook naar de z.g.n. onrendabele percelen, heeft de aandacht, van degenen die het platteland kennen en voor hun belangen opkomen.

Want nog vele plattelandsvrouwen zijn verstoken van de vele gemakken die iedere stadsvrouw al jaren kent en dat in een tijd,

waarin men reeds spreekt over het gebruik van atoomenergie. De stadsbewoner aanvaardt misschien wel eens wat al te vanzelfsprekend al deze gemakken, die op zichzelf stuk voor stuk een wonder zijn, zoals Prof. S. Groenman, terecht opmerkte in z'n lezing gehouden voor de Utr. Studentenvereniging.

De plattelander, die voortdurend omringd is door Gods wonderen in de natuur, weet hoe afhankelijk de mens en al z'n werk steeds blijft. Misschien is hij daardoor in 't algemeen minder geneigd zichzelf te overschatten?

Het vorig jaar, toen de uitkomsten op vrijwel elk bedrijf buitengewoon slecht waren, door de voortdurende regen, heeft de plattelander z'n afhankelijkheid aan de natuurelementen weer eens terdege gevoeld.

Toch blijft het leven op een boerderij, niettegenstaande men heel vroeg moet opstaan en hard moet werken onder dikwijls moeilijke omstandigheden, een vrij leven.

De meeste boeren en boerinnen zouden waarschijnlijk niet willen ruilen met het ogenschijnlijk gemakkelijke leven in de grote stad.

Wel moet men bewondering hebben voor vele vrouwen, die, ook als ze vaak al + zestig jaar zijn, trouw op de vergaderingen komen, zelfs als 't sneeuwt of regent, ze soms 3 kwartier moeten fietsen en in dorpen, als bijv. Grouw, bovendien nog alleen met de boot het water over moeten steken.

Het resultaat is echter ook, dat de plattelandsvrouwen zich door dit alles een eigen plaats heeft weten te veroveren in de wereld. Zij voelt zich daarbij tegelijkertijd één met haar sexegenoten, vooral met die van 't platteland in de

andere landen van Europa en van de overige werelddelen. Met al deze plattelandsvrouwen is zij verenigd in de Algemene Wereldbond van Plattelandsvrouwen, de A.C.W.W. (Associated

Country Women of the World). Vele plattelandsvrouwen corresponderen met leden van deze Bond; op deze wijze krijgt men begrip van de moeilijke omstandigheden, waaronder vele vrouwen, bijv. in de O.Azeatische landen, nog moeten leven.

Dank zij deze A.C.W.W., waarbij miljoenen vrouwen zijn aangesloten, krijgen wij plattelandsvrouwen ook de kans onze stem te laten horen in Unesco en Veren.Naties, als het gaat om de vraag wat er gedaan moet worden voor al degenen, die nog aan de hongerdood zijn blootgesteld.

Zo leven dus in onze tijd de vele vrouwen op onze Nederl. platteland; zich volkomen bewust van eigen taak en plaats. Zij komen op voor de belangen van bedrijf, dorp en platte-

landsgemeenschap - zij proberen door uitwisseling met vrouwen en kinderen uit de stad, de kloof die er nog altijd tussen beide bestaat, te overbruggen.

Zij doen dit alles, omdat zij als staatsburgers en wereldburgers weten, dat zij mede verantwoordelijk zijn voor hetgeen in deze wereld gebeurt.

Maar bovenal omdat ook de vrouwen van het platteland er zich terdege van bewust zijn, dat zij met de vrouwen van heel de wereld een taak gemeen hebben en dat is: de plicht en de verantwoordelijkheid de kinderen op te voeden tot zelfstandig denkende mensen.

Maar niet alleen tot zelfstandig denkende mensen, ook tot men-
den kinderen met een eigen sterke geloofs- en levensovertuiging, die niet alleen zelf gelukkig zijn, maar ook gelukkig weten te maken. Dan zullen ze beseffen dat uiteindelijk, wij mensen, allemaal gelijk zijn en dat niemand beter is, omdat hij - misschien - op één of ander gebied de dingen beter weet.

En is dit besef niet allereerst nodig om de kerstboodschap te leren verstaan?

MEDEDELING VAN DE PENNINGMEESTER.

Zoals U in het November-nummer van "De Nijdamstra Tyngje" heeft kunnen lezen bedraagt de halfjaarlijkse bijdrage f. 4,25. f. 0,35 kunt U namelijk besparen, wanneer U vóór 15 Februari '56 uit eigen beweging het bedrag van f. 4,25 op postrekening 62.67.24 t.n.v. de Penningmeester Nijdamstra Stichting te Sneek overschrijft. Na genoemde datum moet namelijk per postgiro-kwitantie worden gedeponneerd, wat onnodige incasso-kosten van 35 ct. waarmede het bedrag onvermijdelijk moet worden verhoogd, met (ch mede brengt.

Door Uw lidmaatschap kunnen wij gezamenlijk ons doel, namelijk: "behartiging van de belangen van ons geslacht", "versterking van de familieband" en "bevordering van de studie van ons voorgeslacht en afstammingsonderzoek" bereiken.

Dat voor enkele luttele centen per week weinig kan gebeuren, spreekt welhaast vanzelf, zodat een vrijwillige bijdrage van hem of haar, die dit kunnen missen, onze stichting vanzelfsprekend zeer welkom is om ons werk in ons aller belang naar behoren te kunnen uitvoeren.

Indien de donateurs of donatrices hiertegen geen bezwaar hebben, zullen de vrijwillige bijdragen van hen in onze Tyngje verantwoord worden.

Ik hoop en vertrouw zeer veel giro-betalingen te mogen ont-

vangen. 't Is voor U een zeer kleine moeite en het bespaart mij een enorm stuk werk. Vergeet niet hoeveel tijd er wel mede gemeoid is met het invullen van bijv. 250 girokwitanties met aangehecht stortingsformulier.

Voor de door U te verlenen medewerking bij voorbaat mijn hartelijke dank.

Moge ik dit artikeltje besluiten met U en de Uwen prettigit Kerstdagen toe te wensen en het allerbeste voor het Nieuwe Jaar.

Met familiegroeten

Uw Penningmeester

C. van der Schoot-Azn.

HONDERDEN LEDEN VAN
GESLACHT NIJDAMSTRA
KWAMEN BIJEEN.

...Ik zei alleen: "Telefoon
voor meneer Nijdam..."

HET LEVEN DER ESKIMO'S

door H. Mink.

In het hoge Noorden, waar de Eskimo's hun strijd om het bestaan voeren, kan men wel zeggen, is niemand van ons geweest. De afstand, het klimaat en vooral de onherbergzaamheid dezer streken zijn de oorzaken, dat daar nog weinig blanken een kijkje hebben genomen.

Tegenwoordig krijgt men meer belangstelling voor deze gebieden, veelal uit militaire overwegingen. Met de aanleg van militaire steunpunten en vliegtuigbases is men reeds druk bezig. Wat de oorspronkelijke bewoners van deze streken betreft, hebben verschillende ethnologen-volkskundigen hun gebruiken en zeden bestudeerd. Vooral Knud Rasmussen (1879-1933), een zoon van een Deens predikant op Groenland, het grootste eiland der wereld (+ 65 x Nederland), die de taal der Eskimo's vloeiend sprak, heeft met zijn onderzoekingen en publicaties zeer veel bijgedragen tot diepere kennis en beter begrip omtrent dit volk. In 1910 stichtte hij Thule, de noordelijkste nederzetting van Groenland, van waaruit hij zijn beroemde wetenschappelijke Thule-expedities ondernam ter exploitatie van Noord-Groenland en bestudering der Eskimo's.

Dit volk leeft verspreid over een gebied, dat zich uitstrekt van de Aleoeten in de Beringstraat tot aan de Oostkust van Groenland. Een groot gedeelte van dit gebied is gedurende het hele jaar met sneeuw en ijs bedekt. In dit oord der verschrikking heeft de Eskimo zich weten te handhaven.

Om U een voorstelling te geven hoe dun bevolkt het daar is, moet men weten dat op een oppervlakte gelijk aan ons land ongeveer 140 mensen leven.

Voeger was de Eskimo van alles verstoken. Dit dwong hem al zijn activiteit te richten op één enkel doel, n.l. om in leven te blijven. Vandaar dat hij geen geschreven taal bezit en dus ook geen geschreven geschiedenis. Het is een volk zonder verleden. Het bezit bijna geen kunst, litteratuur en godsdienst.

Men veronderstelt dat de Eskimo's oorspronkelijk uit Azië zijn gekomen. Wat hen dreef de Aziatische steppen te ontvluchten, is niet bekend. Over de onherbergzame hoogvlakten aan China's noordgrens trokken ze naar het oosten, totdat ze de Beringstraat bereikt hadden. Over de dichtgevroren Beringstraat gingen ze verder. Ze vonden daar geen paradijs. Slechts een woestenijs, waar niets groeide, behalve mos op de rotsen. Een land zonder bomen. Het terrein was nog erger, dan het land, dat ze verlaten hadden. IJlings zwenkten ze naar het zuiden tot aan de boomgrens (Alaska).

Aan de rand van het woud ontmoetten ze de daar woonachtige Indianen, die hen niet vriendschappelijk gezind waren. Onophoudelijk vonden er schermutselingen plaats. De Indianen gaven hen de scheldnaam "eskimo", wat betekent "rauwvleeseter". De Eskimo noemt zichzelf "Innuït", wat "mens" betekent.

Om gezamenlijk als groep te leven, konden ze zich niet permitteren. Noodgedwongen moesten ze zich verspreiden. Zo zijn er op Groenland ± 11000; in Alaska en op de Aleoeten ± 20.000, en de groep, die het minst de invloed van de vreemde beschaving heeft ondergaan, bewoont een gebied tussen King William's Island, Smith Sound en Labrador ± 4000.

Ze hebben vele trekken met de Mongolen gemeen, klein van stuk ± 1,50 mtr., breed gezicht met uitstekende jukbeenderen, kleine en donkere ogen en een licht geelbruine huidskleur. Vroeger beschouwde men ze vaak als zeer verwant met de Mongolen, doch tegenwoordig meent men met een afzonderlijk ras te doen te hebben.

Men noemt de Eskimo's wel eens de zigeuners van het Poolgebied, aangezien ze geen vaste woonplaats hebben. Ze leven van de jacht en visserij.

In de nachtenloze zomer trekt de Eskimo gewoonlijk met zijn gehele gezin in karavaan de toendra (mossteppe) over. De man voorop, speurend naar wild, zoals kariboes (soort heert), kraanvogels, poolooievaarders, eenden, enz. Soms gaat dat twee maanden achtereen. Het is de behoefte aan voedsel en kleding dat hen drijft. De vellen van de dieren worden gebruikt voor het vervaardigen van kleding, kajaks enz. Met hun kajakboot gaan ze ter visvangst of maken ze jacht op zeehonden, walrusen, enz. De beenderen dienen ter vervaardiging van harpoenen, naalden, sleden en sieraden. In de zomertijd wonen ze in tenten van zeehondenvellen en drijf hout.

's Winters hebben ze hun jachtterrein op de eindeloze dichtgevroren ijszee. Als woning dient dan een sneeuw hut op of gedeeltelijk in de grond, de z.g. iglo. Ze bestaat uit sneeuw blokken van 75 x 50 x 20 cm., is koepelvormig en heeft als ingang een nauwe gang, die zo laag is, dat men op handen en voeten naar binnen moet kruipen. Als venster dient een stuk doorzichtig ijs. De iglo is soms 2 meter hoog en kan wel aan 10 personen onderdak verlenen. Als verlichting en tevens verwarming dient een z.g. traanlamp, welke op een verhoging van sneeuw in het midden van de iglo staat. Wordt de temperatuur in de hut te hoog - normaal is, rondom het vriespunt - dan wordt met het sneeuwmes door het dak gestoten, waardoor de warme

lucht met een gesis van stoom kan ontsnappen.

Door de grote tegenstelling met de buitenlucht wordt de temperatuur om het vriespunt als warm ondervonden; de Eskimo leeft in de hut dan ook bijna of geheel naakt.

Ze leven in kleine gemeenschappen. Er bestaat een grote sociale gelijkheid. De buit wordt onder alle gezinnen verdeeld. Dit is een ver doorgevoerd communisme; zolang er eten is, lijdt niemand honger.

Eskimo's erkennen geen leider. De sjamaan (medicijnman) is echter een man van gewicht, terwijl erkende beste vissers en jagers het economische leven en trekken regelen.

Soms wordt een a-sociaal element of nietsnut met algemeen goedvinden van de gemeenschap uitgestoten of ter dood veroordeeld. Zijn beul is als bij intuïtie aangewezen, iedereen weet wie de beul is, doch niemand laat het merken, dat hij het weet. De veroordeelde wordt steeds met een glimlach begroet.

Individuele geschillen worden door een zangduel, waarbij men elkaar belachelijk maakt, beslecht. Ze staan gauw klaar iemand te vermoorden, soms uit hebzucht, om een vrouw, omdat ze bang of boos zijn of om geen enkele reden. De volgende dag zijn ze alles weer vergeten. Hun aandoeningen kunnen ze moeilijk beheersen. De huwelijksband is lossier dan bij ons. Een man heeft zoveel vrouwen als hij krijgen en onderhouden kan. De Eskimo's hebben geen hoge opvatting en mening over de vrouw. Zij is enkel om te gehoorzamen en te dienen. Voor het bereiden van het voedsel en het maken van kleding.

Om zonder vrouw te zijn is het grootste ongeluk dat de Eskimo-jager kan overkomen. Het zoeken naar een vrouw begint vroeg. Reeds als hij nog baby is treft zijn vader reeds schikkingen met een ander echtpaar, een meisje voor de jongen te reserveren. Aan meisjes wordt nooit naar hun persoonlijke voorkeur gevraagd. Op veertienjarige leeftijd zijn ze dan ook al getrouwd.

Onvermijdelijk blijven er mannen zonder vrouwen, dat tot moorden en twisten aanleiding geeft.

Tot voor kort was kindermoord een algemeen verspreide gewoonte. Ongeveer $\frac{2}{3}$ van de meisjes werden bij de geboorte om het leven gebracht. Ze werden beschouwd als overbodig, van geen enkel nut voor het verschaffen van voedsel. De geboorte van een dochter is dan ook een grote teleurstelling. Een zoon verafgoedt hij en hij verdraagt alles van hem.

De Eskimo's zijn altijd goed gehumeurd. Zelfs een sterfgeval in de familie schijnt hen nauwelijks te beroeren. Het lijk van zijn vrouw is nog niet uit de iglo, of hij heeft het oog al op een ander geslagen. Een stervende Eskimo aanvaardt het stilzwijgend.

Het komt vaak voor dat hij inplaats van tegen zijn ziekte te strijden, weigert om te wachten tot de dood hem haalt, maar tracht zijn komst te verhaasten, door naar een vuurwapen te vragen. Zonder protest wordt hem dit ook gegeven. Oude lieden, die de tochten naar het binnenland niet meer kunnen maken, worden achtergelaten om van honger te sterven of plegen zelfmoord.

De begrafenis is zonder ceremonieel. Het lijk wordt ingenaaid in een dierenhuid, naar een top van een heuvel gedragen om daar door wilde dieren te worden verslonden. De Eskimo heeft bijna geen godsdienst, toch gelooft hij dat de zielen van de overledenen naar het hiernamaals gaan. Hij onderscheidt daarbij een gelukkig verblijf boven de aarde waarheen zij gaan die goed hebben geleefd en een hel onder de aarde, waar het steeds donker en erg koud is.

Ze zijn zeer gastvrij, hartelijk en joviaal. Ze delen graag hun voedsel, huis en vrouw met anderen. Als ze burens te eten hebben gevraagd, nemen de mannen de beste plaatsen in en gaan op een huidenbank zitten. De vrouwen blijven midden in de iglo staan. Op een plank ligt bevroren vis of rauw kariboe-vlees. Hun manier van eten is niet zoals wij gewend zijn met vork of mes. De Eskimo neemt een stuk vlees, stopt het in de mond, waarmee hij met een haal van een mes, zo scherp als een scheermes, het deel dat niet in zijn mond kan, er afsnijdt. De visgraten of de beenresten worden teruggespuwd boven op de rest van het vlees. Eet smakelijk! Een grote delicatessie voor hen is vlees, dat een paar weken begraven is geweest en daardoor een bijzondere smaak heeft gekregen, zacht geworden en mals tot op het been.

Berenvlees wordt door hen ook niet gesmaad. Hun enige groente is halfvergaan mos uit de maag van de kariboe. Hun drank is veelal thee. Het enige huisdier van de Eskimo is de poolhond. Een trouw, betrouwbaar dier met een enorm uithoudingsvermogen en doet dienst als trekdier voor de sleden.

Zo langzamerhand zijn er onder Europese en Amerikaanse invloed in het leven der Eskimo's wel veranderingen gekomen. Veel van het oorspronkelijke is weggenomen. Inplaats van met pijl en boog op wild te jagen, doden ze het met geweren. Hun kleding wordt steeds meer gelijk aan die van de Europeanen en Amerikanen. De sneeuw hutten zijn verdrongen door houten huizen met kachels. De sneeuw hutten dienen slechts als schuilplaats op grote tochten. IJzerwaren, timmerhout, vensterglas enz. hebben hun intrede gedaan. In Alaska trachten de blanken van de Eskimo's veehouders te maken, door tamme rendieren in te voeren. Ten dele is hun dit ook

gelukt.

Door zending en missie is veel van het oude geloof verdwenen. De bevolking is gekerstend; zelfs heeft men inheemse Godsdienstvoorgangers.

Verschillende ouderwetse gebruiks- en kunstvoorwerpen van de Eskimo's zijn te bezichtigen in het Museum voor het Onderwijs te 's-Gravenhage.

Deze verzameling is behalve de bezittingen der Scandinavische musea, de volledigste, die in een Europees museum is te vinden.

Ook ik had een uitnodiging ontvangen voor de Miedema's dag op 19 November j.l. te Leeuwarden en heb daarvan gebruik gemaakt. Er waren 200 à 220 Miedema's aanwezig. De opkomst was dus goed te noemen.

De Voorzitter de heer K. Miedema te Leeuwarden opende de bijeenkomst.

In zijn openingswoord stond hij o.a.

stil bij de volgende punten:

- a. De betekenis van een naam.
- b. De waarde van het bewaren van een naam.
- c. De waarde van het kennen van onze voorouders.
- d. Het kennen van de culturele waarde van het familieverband.

Daarna sprak de Heer Vleer, genealoog, over het onderwerp: De waarde van het genealogisch onderzoek en de Miedema's-vereniging.

Voor ~~te~~ werd door hem een toelichting gegeven op het door hem uitgegeven familieboek.

Daarna projectie op een episcoop van oude familieportretten, kroonlijsten, enz. wat erg in de smaak viel.

Daarna volgde een toespraak van Ds Miedema van Tzummarum.

Als ik er iets van mag zeggen:

Meer afwisseling in het programma is noodzakelijk.

de V.

EEN VITAMINE.

In diverse kranten las ik de vorige week een verslag van de voordracht gehouden door een Rotterdamse arts, Dr Joh. J. Neuteboom over het onderwerp: "Nieuwe aspecten van de gezondheidszorg".

Hij behandelde vooral één ziekte, een volksziekte, die eigenlijk één op de tien mensen ongeschikt voor arbeid maakt,

n.l. neurose "zenuwen" zoals de volksmond zegt.

De oorzaak meestal: gebrek aan liefde.

De liefde is volgens spreker een vitamine, die zijn invloed doet gelden op de lichamelijke gesteldheid van de mens.

Tot zover het verslag.

Wat mij nu getroffen heeft?

Het geneesmiddel: De liefde.

Laat ons in onze kleine gemeenschap van familievereniging het geneesmiddel toepassen, om straks in staat te zijn het uit te dragen in de gemeenschap.

De Voorz.

-o-o-o-o-o-o-o-

PREDIKANTSTRACTEMEN

WERDEN (gedeeltelijk) IN MEST UITBETAALD.

In de vergeelde papieren van vrijwel elke kerkelijke gemeente kan men zeer wetenswaardige en soms ook zeer vreemde dingen lezen.

Zo is het ook met de stukken van de Hervormde gemeente in Sappemeer, waar driehonderd jaar geleden de "laatste hand" gelegd werd aan de afbouw van de kerk, die indertijd bekend stond als een der mooiste plattelandskerken in ons land.

Johannes Hermanni, een candidaat uit de stad Groningen, was de eerste predikant van deze gemeente. Voor de somma van "elk huis één gulden" per jaar, had hij voor het geestelijk welzijn van zijn gemeenteleden te waken. Hij vond dit tractement niet hoog genoeg, zodat de stadsbestuurders bepaalden, dat de dominee van "elk huis" bovendien nog een vracht mest per jaar moest hebben

Deze vreemde bijdrage is waarschijnlijk vele jaren gebruikelijk geweest, want Ds Georg Swijghman Wildervanck, die in 1826 met emeritaat ging, verzocht de stadsbestuurders van de vrachten mest (waaruit ook zijn pensioen gedeeltelijk bestond) te worden bevrijd.

"Ik heb er liever vijftig harde guldens voor", zei hij.

Overgenomen uit "Trouw"

Op 4 Nov. 1867 werd te Scharnegoutum een Chr. schoolvereniging opgericht met 16 leden, waaronder J. Wijnia.

85 JARIGE.....

Op 1 Januari 1956 is het 85 jaar geleden dat voor het eerst de briefkaart bij de Ned. postkantoren verkrijgbaar werd gesteld.

In het eerste jaar werden niet minder dan 4.051.487 stuks door de postkantoren afgeleverd.

De uitvinder was Dr Emanuel Aerrmann, hoogleraar in de staatshuishoudkunde te Wiener-Neustadt.

De briefkaart is het meest gebruikte correspondentiemiddel.

ONS VOORGESLACHT IN HET
DUISTER VAN HET VERLEDEN (vervolg)

De Franken hebben wel hun kenmerk nagelaten, doch het is de vraag of de donkere inslag, die wij hier en daar in Friesland tegenkomen (denk aan de geslachten Kooistra en Jaarsma bijv.), wel uit dit verre verleden komt en niet uit de Hugonoten of de Franse revolutietijd.

Overigens is deze vermenging niet van zo grote omvang geweest en is de mogelijkheid klein dat de zoveelste voorvader toevallig daartoe behoord zou hebben.

Er blijven dus Noormannen en Saksen over. Zeker is het dat de Noormannen in Holland meer bloed hebben achter gelaten dan in Friesland, want de Noormannenrijken in Nederland strekten zich wel tot Mid-Friesland uit, doch hun bezetting was er veel zwakker. Het juiste aantal is niet bekend, maar we mogen ook deze afstamming als een kleine kans beschouwen.

Wat de Saksen is het anders. Het terpenonderzoek heeft geleerd dat ook zelfs op de klei hun bevolking en cultuur overheersend is geweest en wel in heel Oostergo. In Westergo was hun invloed minder, doch in de Zevenwouden en aan de Boorn zal hun aantal ook wel de Oud-Friese bevolking overtroffen hebben.

De vraag is dan ook wel gesteld of zij soms de Friese taal hebben meegebracht en voor die tijd een andere taal in Friesland gesproken is. (Heeroma). De filologen en archeologen weten hier nog geen eenstemmend antwoord op te geven.

Vóór deze veronderstelling pleit het feit, dat het oud-Engels en oud-Fries elkaar zeer na staan. In Engeland vestigden zich, volgens de geschiedschrijvers, vooral de Saksen. De Saksen moeten dus de bringers van het oud-Engels geweest zijn vol-

gens deze opvatting. Zijn zij dit in Engeland geweest, dan zullen zij een zelfde rol in Friesland vervuld hebben. Maar hier staat tegenover, dat het tegenwoordige Saksisch gelijk aan het Neder-Duits is en het Fries hier geen overeenkomst mee heeft.

Terugkomende op deze immigratie van de Saksen in Friesland, moeten wij bekennen dat de mogelijkheid bestaat en wel dat er zelfs een grote kans is dat onze voorvader of tenminste een groot deel van onze voorouders in de 4e en de 6e eeuw van Saksische stam is geweest. Doch evenveel kans is er dat onze stamvaders woonden op de uitgestrekte kwelders van Westergo en meegetrokken zijn om Ollenius, de Romeinse Stadhouder in het jaar 28 n. Chr. te bestrijden.

Wij weten het niet, doch zullen met beide factoren in de geschiedenis van onze stam rekening houden.

Blijken onze voorvaderen trouwe Friezen te zijn, dan zien wij ze hier omstreeks 200 j. v. Chr. in Friesland komen, waar zij zich neerzetten op de vette kwelder tussen Flie en Boorn, tussen Ameland en Gaasterland. Waarvandaan kwamen zij?

Boeles houdt rekening met hun komst uit het Rijngebied. Ook van Giffen acht dit niet onmogelijk, doch acht hun komst uit het Jutse, Sleeswijkse en Elbegebied meer waarschijnlijk.

Een Rijn-herkomst lijkt zeer onwaarschijnlijk. De taalverwantschap met de Angelen wijst in de richting van Sleeswijk.

Bovendien lijkt het onwaarschijnlijk dat zo'n Noordse stam uit het niet-Noordse Rijngebied zou komen. De herkomst van de Friezen moeten wij, evenals die der Saksers, in het Deense-Sleeswijkse gebied zoeken. Het is trouwens ook moeilijk voor te stellen dat een landvolk zich aan de zee gaat vestigen en nog wel op de koude vlakte!

Hiermee zijn wij met onze gehele erfstroom aangeland in het Deense gebied, zeer dicht bij het oorspronkelijke kerngebied van het Noordse-mensensoort, dat zo al niet ontstaan, toch in het gebied van Zuid-Zweden en Seeland tot ontwikkeling gekomen is en vandaar uitzwerfde naar de Oekraïne, over de Kaukasus, tot in Perzië en India toe; uittoeg naar Egypte, naar Griekenland en Rome en overal haar stempel drukte op de wereldculturen en oude beschavingen; hetzelfde Noordzee-ras dat Holland maakte tot een koloniaal rijk en aan Engeland 300 jaren de wereldheerschappij gaf.

Wij zijn nu de historische grens van ons voorgeslacht gepasseerd en komen tot de prae-historie en zo tot de wieg van de Europese-mens, waarin onze erfstroom tot ontwikkeling kwam.

Wij zien dus dat de geschiedenis van ons voorgeslacht heel

wat vroeger begint dan in de 16e eeuw na Christus. En toch ook dat waren onze voorvaderen, die meer dan 15000 jaren geleden over de steppen en toendras van het pas ijsvrij geworden Noord-Europa zwierven. Op duizenden wijzen zijn wij met hen verbonden en tienduizenden draden lopen van ons naar hen.

Deze draden lopen nog veel verder. Zij strekken zich uit tot Cro-Magnon en Neanderthal, 50000 jaren voor ons, toen de oermens zwierf door West-Europa. De gevonden Neanderthal-mens vertoont echter al de schedel van de latere Europese mens, hoewel zijn gestalte nog krom en gebogen is.

De wieg der mensheid, welke volgens het Scheppingsverhaal in Mesopotamië ligt, ong. 6000 jaren geleden, is moeilijk te vinden en zal wel nooit gevonden worden.

De "foetus" van de Europese mens vinden wij echter in Frankrijk en het Rijngebied en hiermede zijn we aan het beginstadium van onze voorgeschiedenis gekomen.

Het is alleszins de moeite waard om ook van deze prae-historische tijd nader kennis te nemen, daar hierover in niet-wetenschappelijke kringen nog maar zo weinig bekend is.

De plaats van de eigenerfde boer in de Middeleeuwse maatschappij.

Na de vraag betr. de herkomst van onze voorouders, rijst bij iedere belangstellende in de historie en genealogie de vraag: "hoe leefden onze voorouders?".

Een antwoord op deze vraag kan veelzijdig zijn, doch een rechtstreeks antwoord, dat alle nieuwsgierigheid bevredigt, is moeilijk te vinden in één van de naslagwerken omtrent ons volksleven en de geschiedenis. Het gaat hier eigenlijk om de vraag: "hoe leefde onze beerenstand in vroegere tijden, waar wij uit voortgekomen zijn. Hoe is deze ontstaan in Friesland en wat waren de rechtstoestanden in die oude tijd".

Waar willen we trachten een antwoord op te geven. Wij moeten niet veronderstellen dat geheel Friesland op een bepaald tijdstip bewoond is geworden en evenmin dat het vóór de komst van de "Friezen" onbewoond was. Doch bij de komst zal de bewoning in elk geval van zeer weinig betekenis geweest zijn. Wij mogen dus aannemen, dat toen de oude Friezen zich op de kwelders van Oostergo en Westergo vestigden, zij daar een landstreek aantroffen, waarvan de grond onbeheerd was. Op de meest gunstige en vruchtbaarste plaatsen hebben de leden van de Friese stam zich in familieverband neergezet.

De families werden echter groter, werden sibben, hadden meer ruimte nodig en dan volgt het ontstaan van nieuwe nederzettingen. Steeds groter worden de nederzettingen en zo zien wij het ontstaan van de "buurschap".

(wordt vervolgt)

DE NIJDAMSTRA - STICHTING

Bestuur: T. Nijdam, Coornhertstraat 12, Leeuwarden, Telef. 05100-2167 voorzitter; Mevr. M.H. Nijdam-Nijholt, Robert Kochstraat 21, Leeuwarden, secretaresse; C. van der Schoot Azn., Leeuwarderweg 63, Sneek, Tel. 05150-3028, penningm.; W. Tsj. Vleer "Op honk", Hardegarijp, tel. 05110-435, vicevoorz.; Mevr. P. Agema-Wynia, Stationsweg 18, Dokkum en U Wynia, Stationsplein 2 te Heerenveen, leden.
Postrekening 6 2 6 7 2 4 t.n.v. de Penningmeester Nijdamstra Stichting te Sneek.

INHOUDS-OPGAVE:

Donkere dagen voor Kerst	door de Voorzitter.
Puzzle-Rubriek	door C.v.d.Schoot Azn.
Familienieuws	
Het leven van de Plattelandsvrouw in de wereld van nu	door J. Ypma-Wynia.
Reunie te Bergen	
Mededelingen van de Penningmeester	
Het leven van de Eskimo's	door H. Mink.
Een vitamine	
Predikantstractementen werden (gedeeltelijk) in mest uitbetaald	
85-jarige	
Ons voorgeslacht in het duister van het verleden.	

Redactie: Coornhertstraat 12, Leeuwarden. Tel. 05100/2167.

Administratie: 2e Beukenlaan 6, Apeldoorn.